

REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana

Spletna stran: www.zagovornik.si
Elektronska pošta: gp@zagovornik-rs.si
Telefon: 01 4735 531

Ministrstvo za demografijo, družino in socialne zadeve

Štukljeva cesta 44
1000 Ljubljana

Elektronski naslov: gp.mddsz@gov.si

Številka: 0702-29/2026/2
Datum: 16. 7. 2026

Zadeva: **Priporočilo Zagovornika načela enakosti glede minimalnega dohodka za trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive osebe z invalidnostmi**

Spoštovani,

Zagovornik načela enakosti (Zagovornik) je proučil ureditev socialne varnosti oseb z invalidnostmi, ki so zaradi svojih invalidnosti trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive. Pri tem je ugotovil, da so osebe s primerljivimi invalidnostmi glede zagotavljanja minimalne dohodkovne varnosti obravnavane različno, predvsem glede na čas nastanka invalidnosti in čas vključitve v sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Takšna ureditev odpira vprašanje enake obravnave oseb z invalidnostmi in ustreznega izvajanja obveznosti države iz Konvencije OZN o pravicah invalidov. Zato Zagovornik na podlagi druge in šeste alineje 21. člena Zakona o varstvu pred diskriminacijo Ministrstvu za demografijo, družino in socialne zadeve (MDDSZ) izdaja priporočilo, da bi vsem osebam, ki so zaradi svojih invalidnosti trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive, omogočilo primerljivo minimalno raven socialne varnosti.

Zagovornik načela enakosti priporoča MDDSZ, da pripravi take zakonodajne spremembe, ki bodo odpravile neenako obravnavo oseb z invalidnostmi, ki so zaradi invalidnosti trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive. Zagotovi naj jim minimalno dohodkovno varnost ter enako raven temeljne socialne varnosti ne glede na čas nastanka invalidnosti ali dopolnjeno zavarovalno dobo pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Vljudno vas naprošamo, da nas v roku 15 dni od prejema tega dopisa obvestite o upoštevanju priporočila. Na voljo smo vam za morebitna dodatna pojasnila.

S spoštovanjem,

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Poslano:

- Ministrstvo demografijo, družino in socialne zadeve, gp.mddsz@gov.si

V vednost:

- Ministrstvo za gospodarstvo, delo in šport, gp.mgds@gov.si
- Vlada Republike Slovenije, gp.gs@gov.si
- Državni zbor Republike Slovenije, gp@dz-rs.si
- Državni svet Republike Slovenije, gp@ds-rs.si
- Urad predsednice Republike Slovenije, gp.uprs@predsednica-slo.si
- Varuh človekovih pravic, info@varuh-rs.si
- PIC – Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja, pic@pic.si
- Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo, irssv@siol.net
- Svet za invalide Republike Slovenije, svetzainvalide-rs.mddsz@gov.si
- ALTRA – odbor za novosti v duševnem zdravju, info@altra.si
- Društvo za kulturo inkluzije, drustvo.zakulturoinkluzije@gmail.com
- Društvo Poglej!, poglej@drustvo-poglej.si
- Društvo SVIZCI, drustvo.svizci@gmail.com
- Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije, info@nsios.si
- Ozara Slovenije, Nacionalno združenje za kakovost življenja, info@ozara.org
- Sonček – zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije, zveza@soncek.org
- ŠENT – Slovensko združenje za duševno zdravje, info@sent.si
- YHD – Društvo za teorijo in kulturo hendikepa, yhd-drustvo@yhd-drustvo.si
- Zavod Risa, info@risa.si
- Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije, info@zveza-slepih.si
- v zbirko dok. gradiva.

Priloga:

- Utemeljitev strokovne službe Zagovornika št. 0702-29/2026/2

**UTEMELJITEV STROKOVNE SLUŽBE ZAGOVORNIKA K PRIPOROČILU
ŠT. 0709-29/2026/2**

Zagovornik načela enakosti priporoča MDDSZ, da pripravi take zakonodajne spremembe, ki bodo odpravile neenako obravnavo oseb z invalidnostmi, ki so zaradi invalidnosti trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive. Zagotovi naj jim minimalno dohodkovno varnost ter enako raven temeljne socialne varnosti ne glede na čas nastanka invalidnosti ali dopolnjeno zavarovalno dobo pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Zagovornik načela enakosti (Zagovornik) je na pobudo anonimnega posameznika obravnaval položaj oseb z invalidnostmi, ki so zaradi njih trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive, obenem pa nimajo dovolj zavarovalne dobe, da bi bile lahko upravičene do invalidske pokojnine po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju¹ (ZPIZ-2). Dejstvo je tudi, da te osebe ne izpolnjujejo pogojev po Zakonu o socialnem vključevanju invalidov² (ZSVI), saj je njihova invalidnost nastala po njihovem 18. ali 26. letu (če so se šolali) oziroma pri njih ne gre za nobeno od izjem, za katere ta omejitev ne velja, ali pa je njihova invalidnost posledica dolgotrajne oziroma (zaenkrat) neozdravljive bolezni. Zato ne morejo biti upravičeni do **nadomestila po ZSVI**. Njegova višina ne glede na premoženjsko stanje upravičenca znaša seštevka denarne socialne pomoči (DSP) in varstvenega dodatka (VD) za samsko osebo, kot velja po Zakonu o socialno varstvenih prejemkih³ (ZSVarPre) in Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev⁴ (ZUPJS). Trenutno je to 726,31 evrov.

Osebe z invalidnostmi, ki so trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive, kakor je zanje ugotovila invalidska komisija po ZPIZ-2 (invalidnost I. kategorije) oziroma rehabilitacijska komisija po Zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov⁵ (ZZRZI), morajo na centru za socialno delo vložiti vlogo za dodelitev DSP in VD. Pri tem na upravičenost in višino teh pravic iz javnih sredstev vplivajo tako premoženje upravičenca kot njegovi morebitni (priložnostni) dohodki ter partnerska ali družinska situacija v skladu z dolžnostjo preživljanja po Družinskem zakoniku⁶ (DZ).

Ena skupina oseb, ki so za delo trajno nezmožne oziroma nezaposljive osebe z invalidnostmi, po ZSVI prejema (omenjeno) nadomestilo v višini seštevka DSP in VD za samsko osebo, brez premoženjskih in dohodkovnih omejitev ter omejitev po dolžnostih preživljanja.⁷ Izplačevalec nadomestila je Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje – ZPIZ.

Druga skupina so osebe z enakimi ali podobnimi invalidnostmi, nastalimi v času njihove delovne aktivnosti, ki imajo toliko zavarovalne dobe, da so kot trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive upravičene do invalidske pokojnine po ZPIZ-2, pri čemer je ta lahko tudi nižja od seštevka DSP in VD. Najnižja danes znaša 490 evrov,⁸ kar je celo manj od DSP za

¹ Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR, 84/23 – ZDOsk-1, 125/23 – odl. US, 133/23 in 90/25

² Uradni list RS, št. 30/18, 196/21 – ZDOsk, 206/21 – ZDUPŠOP, 84/23 – ZDOsk-1 in 60/24 – odl. US

³ Uradni list RS, št. 61/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15, 88/16, 31/18, 73/18, 196/21 – ZDOsk, 84/23 – ZDOsk-1, 28/25 – odl. US, 36/25 in 90/25 – ZPIZ-2O

⁴ Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1, 76/23 – ZŠolPre-1B, 122/23 – ZŠtip-1C, 22/25 – ZZZRO-1, 40/25 – ZINR, 90/25 – ZPIZ-2O in 12/26 – ZSDP-1H

⁵ Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 87/11, 96/12 – ZPIZ-2, 98/14 in 18/21

⁶ Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C, 200/20 – ZOOMTVI, 94/22 – odl. US, 94/22 – odl. US, 5/23 in 34/24 – odl. US

⁷ Slednje se sicer nekoliko spreminja po 1. 1. 2026, saj centri za socialno delo ne preverjajo več dolžnosti preživljanja s strani polnoletnih otrok (<https://www.gov.si/teme/varstveni-dodatek/>).

⁸ Glej: <https://www.gov.si/novice/2025-11-14-pokojninska-reforma-ugodnosti-ki-bodo-zacele-veljati-ze-v-letu-2026/>

samsko osebo oziroma prvo odraslo osebo v družini ali partnerstvu, ki trenutno znaša 494,09 evrov.⁹

Tretja skupina pa so osebe z enakimi oziroma primerljivimi invalidnostmi, nastalimi po 18. ali 26. letu starosti in zaradi katerih so trajno nezmožne za delo in nezaposljive. Ker pa nimajo dovolj delovne oziroma zavarovalne dobe, niso upravičene do invalidske pokojnine. Prav tako pa tudi niso upravičene do nadomestila po ZSVI. Te osebe morajo na centru za socialno delo (CSD) zaprositi za DSP in VD po ZSVarPre. Pri tem so podvržene vsakokratnemu (najmanj enkrat letno, tudi če gre za trajno pravico) preverjanju izpolnjevanja dohodkovno premoženjskih pogojev in dolžnosti preživljanja (z upoštevanjem partnerstva oz. družinskih članov). Enako sicer velja tudi za drugo skupino oseb, če je njihova invalidska pokojnina nižja od seštevka DSP in VD in uveljavljajo pravico do njiju (zlasti do VD).

*

Zakon o varstvu pred diskriminacijo¹⁰ (ZVarD) v 2. členu zavezuje k varstvu pred diskriminacijo tudi državne organe, ki morajo na vseh področjih oblastnega odločanja zagotavljati varstvo pred diskriminacijo oziroma enako obravnavanje vseh oseb. Varstvo pred diskriminacijo je po 1. členu ZVarD določeno na različnih področjih družbenega življenja, pri uresničevanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, pri uveljavljanju pravic in obveznosti ter v drugih pravnih razmerjih na političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem, civilnem ali drugem področju.

Diskriminacija pomeni vsako neupravičeno dejansko ali pravno neenako obravnavanje, razlikovanje, izključevanje ali omejevanje ali opustitev ravnanja zaradi osebnih okoliščin, ki ima za cilj ali posledico oviranje, zmanjšanje ali izničenje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, drugih pravic, pravnih interesov in ugodnosti.

Med zaščitene osebne okoliščine po 1. členu ZVarD štejemo tudi invalidnost in starost.

ZVarD opredeljuje več oblik diskriminacije, med katerimi sta osnovni neposredna in posredna diskriminacija (6. člen ZVarD). Neposredna diskriminacija obstaja, če je oseba ali skupina oseb zaradi določene osebne okoliščine bila, je ali bi lahko bila v enakih ali podobnih situacijah obravnavana manj ugodno, kot se obravnava, se je obravnavala ali bi se obravnavala druga oseba ali skupina oseb. Posredna diskriminacija obstaja, kadar je oseba ali skupina oseb z določeno osebnostno okoliščino bila, je ali bi lahko bila zaradi navidezno nevtralne določbe, merila ali prakse v manj ugodnem položaju kot druge osebe, razen če ta določba, merilo ali praksa objektivno temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in nujno potrebna.

Konvencija (OZN) o pravicah invalidov (MKPI), ki jo je ratificirala Slovenija¹¹, pa tudi Evropska unija kot celota, v 2. členu določa, da je odklonitev primerne (oz. razumne) prilagoditve (ang. *reasonable accommodation*) oblika diskriminacije. Prav tako določa, da primerna oz. razumna prilagoditev pomeni potrebne in primerne spremembe ter prilagoditve, ki ne nalagajo nesorazmernega ali nepotrebnega bremena, kadar so v posameznem primeru potrebne, da se osebam z invalidnostmi na enaki podlagi kot drugim zagotovi uživanje ali uresničevanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

⁹ Glej: <https://www.gov.si teme/denarna-socialna-pomoc/>

¹⁰ Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg

¹¹ Zakon o ratifikaciji Konvencije o pravicah invalidov in Izbirnega protokola h Konvenciji o pravicah invalidov (MKPI); Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 10/08)

Na tej določbi temelji tudi vsebina opredelitve razumne oz. primerne prilagoditve po **Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov**¹² (ZIMI). Ta v tretjem odstavku 3. člena določa, da primerna prilagoditev pomeni potrebne zakonodajne, upravne in druge ukrepe, ki ne nalagajo nesorazmernega bremena, kadar so v posameznem primeru potrebni, da se invalidom na enaki podlagi kot drugim zagotovi uživanje ali uresničevanje pravic in svoboščin.

MKPI v prvem odstavku 28. člena določa, da države pogodbenice priznavajo invalidom in njihovim družinam pravico do ustrezne življenjske ravni, kar vključuje ustrezno prehrano, oblačila in stanovanje, in do nenehnega izboljševanja življenjskih razmer ter sprejmejo ustrezne ukrepe za varovanje in spodbujanje uresničevanja te pravice brez diskriminacije zaradi invalidnosti. V drugem odstavku 28. člena pa med drugim določa, da države pogodbenice priznavajo pravico invalidov do socialnega varstva in uživanja te pravice brez diskriminacije zaradi invalidnosti ter sprejmejo ustrezne ukrepe za varovanje in spodbujanje uresničevanja te pravice, vključno z ukrepi, s katerimi zagotavljajo invalidom: ... e) enak dostop do pokojninskih prejemkov in programov.

V smislu razumevanja prepovedi diskriminacije po ZVarD in njegove razlage skladno s pravom EU in mednarodnim pravom so razumne prilagoditve ukrepi, s katerimi se preprečuje posredno diskriminacijo oseb z invalidnostmi ali tako diskriminacijo tudi zaradi drugih osebnih okoliščin (npr. zdravstvenega stanja, premoženjskega stanja ali starosti).

Ustrezno finančno nadomestilo pomeni za osebe, ki so zaradi svoje invalidnosti (postale) trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive, vrsto razumne prilagoditve, ki jim jo država sistemsko zagotavlja, da lahko na enaki (osnovni/temeljni) materialni podlagi uživajo oz. uresničujejo vse človekove pravice in svoboščine.

*

Zagovornik je na podlagi analize obstoječe normative ureditve opisanega vprašanja ugotovil, da tri skupine oseb z enakimi oziroma podobnimi invalidnostmi niso enako ali primerljivo obravnavane, ko gre za zagotavljanje stabilnega dohodka za njihovo ekonomsko oziroma socialno-materialno varnost. Edina razlika med njimi je čas pojava oziroma nastanka invalidnosti. Te tri skupine so v primerljivem položaju, saj za vse osebe teh skupin velja, da so trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive.

Najbolje so obravnavane osebe iz prve opisane skupine ter tudi iz druge, kadar višina njihove invalidske pokojnine presega ali najmanj dosega višino nadomestila za invalidnost prve skupine (višina seštevka DSP in VD po ZSVI). Slabše pa je to urejeno za drugo skupino oseb, kadar je višina invalidske pokojnine nižja od seštevka DSP in VD, saj morajo za dostojno preživljanje podati vlogo na CSD za VD (ali celo DSP in VD). Njihova nizka invalidska pokojnina v okviru sistema socialne varnosti (iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja po ZPIZ-2) je tako dopolnjena z morebitnim prejemkom v okviru sistema socialnega varstva (VD, včasih celo del DSP in VD). Ker pa socialno varstvo zajema tudi možno pomoč iz naslova premoženja, drugih prejemkov in obveznosti preživljanja s strani drugih oseb (v partnerstvu, družini), vse to vpliva na dejansko višino tega prejemka. Še toliko bolj pa to velja za tretjo navedeno skupino oseb, ki morajo za svojo socialno varnost v celoti poskrbeti z vložitvijo vloge za DSP in VD (z izpolnjevanjem vseh socialno-materialnih pogojev upravičenosti).

¹² Uradni list RS, št. 94/10, 50/14, 32/17, 95/24 in 112/25

Pri tem posamezna oseba iz prve skupine ni prispevala ničesar v pokojninsko-invalidsko blagajno (torej v okviru zavarovalniškega sistema socialne varnosti), a prejme najbolj stabilno zagotovljen socialno varstveni prejemek – nadomestilo po ZSVI. Oseba iz druge skupine je dovolj prispevala v pokojninsko-invalidsko blagajno, da lahko prejema iz nje zagotovljen dohodek (invalidsko pokojnino po ZPIZ-2), ki pa je lahko tudi prenizek, zaradi česar v tem primeru potrebuje dodatni socialno varstveni prejemek skladno z določbami ZSVarPre in ZUPJS. Oseba iz tretje skupine pa je nekaj vendarle prispevala v pokojninsko-invalidsko blagajno, a po trenutni zakonski ureditvi ne dovolj, da bi lahko iz nje prejemale zagotovljen dohodek, zaradi česar je za svojo socialno varnost povsem odvisna od sistema socialnega varstva.

Zagovornik je pri MDDSZ poizvedel o razlogih za tako različne zakonske ureditve zagotovljenih dohodkov treh skupin oseb. Ministrstvo je vprašal, ali načrtuje spremembo teh treh ureditev, s katero bi enotno uredili zagotavljanje (najnižjega) dohodka za osebe z invalidnostmi iz vseh treh navedenih skupin – v smeri, kot jo je nakazal Zagovornik. Zagovornik je poizvedel tudi o ključnih razlogih za obstoječo neenotno oziroma različno ureditev.

Zagovornik je proučil možnost, da bi za vse tri navedene skupine oseb z enakimi ali podobnimi invalidnostmi, a nastalimi v različnih časovnih obdobjih, ki so trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive, omogočili **upravičenost do enakega zagotovljenega najnižjega dohodka** (nadomestila ali pokojnine z dodatkom) v višini seštevka DSP in VD, brez dohodkovno premoženjskih pogojev in dolžnosti preživljanja – po zgledu nadomestila iz ZSVI.

MDDSZ¹³ je v svojem odgovoru (št. 070-5/2026-2611-2, z dne 3. 3. 2026) navedlo pojasnila Sektorja za pokojnine in pravice iz dela, Direktorata za invalide in Direktorata za socialne zadeve. Obširno je predstavilo ozadje in razvoj obstoječe systemske ureditve, vendar ni v celoti odgovoril na poizvedbo Zagovornika.

Po mnenju MDDSZ je obstoječa ureditev skladna z MKPI, različni sistemi pa zasledujejo različne cilje pri urejanju socialne varnosti oseb z invalidnostmi. Ker se njihove pravice priznavajo individualno glede na potrebe posameznika, ministrstvo ne podpira enotne ureditve, ki bi vsem osebam z invalidnostmi zagotavljala enak najnižji dohodek.

Čeprav gre za individualne obravnave oseb z invalidnostmi pri zagotavljanju njihove socialne varnosti, je pomembno, da **za vse te osebe velja, da so v enaki situaciji oziroma v primerljivih položajih**, ko si te varnosti ne morejo (več) zagotavljati same iz svojega dela, saj tega ne zmorejo (več) opravljati. So **trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive**, zato so odvisne od solidarnosti drugih. Solidarnostni sistem zagotavljanja socialne varnosti oseb z invalidnostmi je sicer zajet v sistemu pokojninskega in invalidskega zavarovanja, katerega skrbnik je ZPIZ, vendar gre tu le za zavarovalniški del solidarnostnega sistema. Drugi del se zagotavlja neposredno iz proračuna države – za socialno varstvene prejemke, med katere sodi (poleg DSP in VD) tudi nadomestilo po ZSVI.

Ključni problem, na katerega je opozoril anonimni posameznik, je v tem, da mora oseba z invalidnostjo I. kategorije, ki nima dovolj zavarovalne dobe na ZPIZ, je pa postala trajno nezmožna za delo oziroma nezaposljiva, na CSD zaprositi za DSP in VD. Pri tem mora izpolnjevati stroge pogoje glede dohodkov, premoženja, števila oseb v družini in dolžnosti preživljanja.

Posameznik je opozoril tudi na odvisnost od birokracije CSD in posledično na nezmožnost pridobivanja bančnega posojila. Primerja se z osebo, ki je prav tako invalid I. kategorije in trajno nezmožen za delo, vendar ima dovolj zavarovalne dobe, da lahko prejema pokojnino. Če je večja ali enaka znesku seštevka DSP in VD, lahko najeme bančno posojilo. Pri tem se

¹³ Takrat še Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

ne preverja njene socialno-materialne preskrbljenosti in odvisnosti od drugih. Podobno je v primeru oseb z invalidnostmi, ki prejemajo nadomestilo po ZSVI – enostavno ter brez preverjanja dohodkovno premoženjskih pogojev in dolžnosti preživljanja.

Zakonodajalec je v predlogu ZSVI navedel, da MKPI »invalidom priznava pravico do ustrezne življenjske ravni, kar vključuje ustrezno prehrano, oblačila in stanovanje ter pravico do nenehnega izboljševanja življenjskih razmer. Država mora sprejeti ukrepe, ki bodo odpravili, premostili ali vsaj zmanjšali ovire za njihovo neodvisno življenje in jim zagotovili možnost za dostojno življenje. **Prav tako je treba zmanjšati odvisnost invalidov od raznih oblik socialne pomoči ter jim zagotoviti možnost za samostojno življenje v skupnosti in s pozitivnimi ukrepi aktivno vključevanje v družbo.** Če država želi dosegati take cilje, mora **zlasti** najtežjim invalidom zagotoviti vsaj minimalno stopnjo dohodkovne varnosti. Tudi Ustavno sodišče Republike Slovenije je v odločbi št. U-I-11/07-45 z dne 13. 12. 2007 ugotavljalo povezavo med invalidnostjo in revščino. **Potrebe invalidov so drugačne od potreb povprečnih ljudi, z invalidnostjo povezani stroški so višji od povprečnih.**«¹⁴

Navedeno bi bilo treba upoštevati v tudi v širšem kontekstu zagotavljanja razumnih prilagoditev za osebe z invalidnostmi, s katerimi se preprečuje njihovo posredno diskriminacijo, med njimi samimi pa tudi možno neposredno diskriminacijo. Taka je lahko prav predstavljeno različno zagotavljanje dohodkovne oz. socialno-materialne varnosti osebam z invalidnostmi, zaradi katerih so (vse) trajno nezmožne za delo oz. nezaposljive. Veliko oseb z invalidnostmi je (z omejitvami) zmožnih za delo oziroma zaposljivih in tudi dejansko zaposlenih (delovni invalidi). Tiste, ki ne zmorejo (več) delati, pa bi bilo vse treba šteti kot osebe z invalidnostmi, za katere bi morala država v duhu MKPI zagotoviti vsaj enako minimalno raven socialne varnosti.

Čeprav država z nadomestilom po ZSVI zdaj to dejansko zagotavlja osebam z najtežjimi invalidnostmi (»najtežjim invalidom«), bi bilo ustrezno, da bi za doseganje navedenih ciljev zmanjšanja odvisnosti invalidov od raznih oblik socialne pomoči ter zagotavljanja možnosti za samostojno življenje v skupnosti in njihovega aktivnega vključevanja v družbo, enako veljalo tudi za vse druge osebe z invalidnostmi, ki so zaradi njih trajno nezmožne za delo oz. nezaposljive (I. kategorije po ZPIZ-2).

Zagovornik skladno s predstavljenim priporočja MDDSZ, da pripravi takšno zakonodajo (s spremembami obstoječih zakonov ali zapolnitvijo pravne praznine z novimi), ki bo omogočala navedeno. **Možnosti so:**

- **ali dopolnitev ZSVI z enotnim nadomestilom (ki je zagotovljen trajen dohodek) za vse trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive osebe z invalidnostmi;**
- **ali dopolnitev ZSVarPre za trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive osebe z invalidnostmi kot izjeme (seštevka DSP in VD, brez dohodkovno premoženjskih pogojev in dolžnosti preživljanja, kot zagotovljen trajen dohodek po zgledu nadomestila v ZSVI, ki kot tak tudi ne bi omejeval oseb pri najemanju bančnih posojil);**
- **ali vrnitev VD v domeno ZPIZ (kot je bilo to pravno urejeno pred reformo leta 2012);**
- **ali uvedba »univerzalne temeljne pokojnine« v višini seštevka DSP in VD za vse upokojene osebe in osebe, ki so trajno nezmožne za delo oziroma nezaposljive (ne glede na njihovo zavarovalno dobo).**

¹⁴ Predlog zakona o socialnem vključevanju invalidov, EVA 2017-2611-0064 (dostopno na: <https://imss.dz-rs.si/IMIS/ImisAdmin.nsf/ImisnetAgent?OpenAgent&2&DZ-MSS-01/98742134f7149fd3a18cfb43ae90996b920a1af24f98d25c47769d4a13e38219>).